

Langsua
nasjonalparkstyre

Møteinnkalling

Utvalg:	Langsua nasjonalparkstyre
Møtested:	Haugseter fjellstue
Dato:	25.06.2025
Tidspunkt:	12:00

Eventuelt forfall må meldes snarest til nasjonalparkforvalter. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Saksliste

Utvalgs-saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv-saksnr
ST 8/2025	Godkjenning av protokoll/innkalling		
ST 9/2025	Framlegg - Opprettelse av Langsua-prisen		2025/6993
ST 10/2025	Etablering av bru for skiløype - Oppsjømyra NR - Synnfjell løypelag		2025/5773
ST 11/2025	Langsua NP - Søknad om organiserte rideturer - Rokvamsetra til Vesle-Snuen - Gausdal kommune - Hågård aktivitets- og omsorgsgård		2025/6278
ST 12/2025	Byggesøknad Storkvolvbu - Langsua NP - DNT Oslo og omegn		2024/10384
ST 13/2025	Ny behandling av vilkår i byggesak - Storeskag 3 - Øystre Slidre		2022/5161
ST 14/2025	Delegerte vedtak		
15/2025	Delegert sak - Hersjømyrin NR - Dispensasjon - Bruk av løs på drevet halsende hund - Skadefelling store rovdyr - Sør-Fron og Nord-Fron kommuner		2025/6285
16/2025	Delegert sak - avslag - Kjølåane NR - bruk av laus hund under skadefellingsforsøk - Øystre Slidre skadefellingslag		2025/5359
17/2025	Melding om vedtak - Dokkfaret LVO - riving av utedo - oppføring av tilbygg til aggregathus - nytt teknisk hus over renseanlegg - Liomseter turisthytte - 33/30 - DNT Oslo og Omegn		2025/5025
18/2025	Delegert vedtak - dispensasjon - Haldorbu LVO - barmark - transport av personell og utstyr i forbindelse med skadefellingsforsøk - fellingslaget for store rovdyr i Øystre Slidre		2025/5910
19/2025	Delegert vedtak - dispensasjon - Langsua NP - Storlægeret LVO - Dokkfaret LVO - Espedalen LVO - Røssjøen NR - Skardberga NR - Oppsjømyra NR - helikopter - geofysiske målinger - Norges geologiske undersøkelse NGU		2025/3604
20/2025	Delegert vedtak - dispensasjon - Espedalen LVO - motorbåt - kultiveringsarbeid - Øvre og Nedre Revsjøen - Gausdal Jeger og Fiskerforening		2025/2321
21/2025	Delegert sak - dispensasjon - Langsua NP - Dokkfaret LVO - Espedalen LVO - snødekt mark - barmark - drone - utøvelse av beitebruk - Gausdal fellesdrift - Dock beitelag - Bødal-Olstad vest beitelag - Svatsum-Espedal beitelag		2025/3071
22/2025	Delegert vedtak - dispensasjon - Espedalen LVO - snødekt mark - barmark - jordbruksdrift - Bødalsnysætra - Ole Erik Aulstad - Jon Bratland - Jørgen Johansen - Arne Engeland		2025/2628

23/2025	Delegert vedtak - dispensasjon - Langsua NP - Espedalen LVO - Haldorbu LVO - helikopter - transport til hytter - Haldorbu - Storkvolvbu - DNT Oslo og Omegn	2025/4305
24/2025	Delegert vedtak - dispensasjon - Langsua NP - snødekt mark - transport av materialer til sommerbru på Skagsflye - DNT Oslo og Omegn	2025/4285
25/2025	Delegert vedtak - dispensasjon - Langsua NP - uttak av små mengder plantemateriale - arealrepresentativ naturovervåking ANO - Norsk institutt for naturforskning NINA	2025/2821
26/2025	Delegert vedtak - dispensasjon - Langsua NP - Espedalen LVO - arrangere jaktprøve for ståande fuglehundar - Agnsjøene - Breistulen - Kviknehøgda - Hedmark og Oppland Fuglehundklubb	2025/2896
ST 15/2025	Referatsaker, se vedlagte oversikt	
ST 16/2025	Forvaltningsplan - hovedpunkter funn evaluering	
ST 17/2025	Eventuelt	

ST 8/2025 Godkjenning av protokoll/innkalling

Arkivsaksnummer: 2025/6993-1

Saksbehandler: Ulf Ullring

Dato: 18.06.2025

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Langsua nasjonalparkstyre	9/2025	25.06.2025

Framlegg - Opprettelse av Langsua-prisen

Innstilling fra forvalter

Langsua nasjonalparkstyre går inn for å opprette en Langsua-pris etter de statutter som foreslås i saksopplysningene i dette framlegget.

Videre vil vi invitere styret for Kittilbu utmarksmuseum til å tilslutte seg dette og utnevne to personer til en felles komité på fire som årlig kan innstille en verdig kandidat for prisen.

2025 markerer starten på Langsua-prisen, og det gjøres derfor unntak fra tidsfristene i statuttene for å kunne dele ut en Langsua-pris allerede i år.

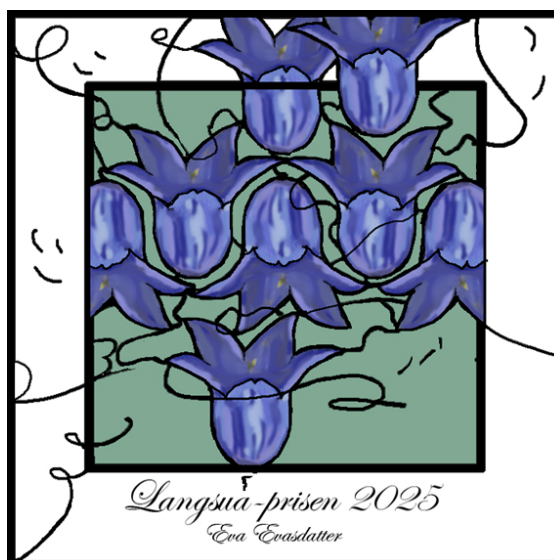
Vi slutter oss til Kittilbu utmarksmuseums forslag til årets pris til en kostnad av kr. 5000 som vårt bidrag.

--- slutt på innstilling ---

Saksopplysninger

Vi, forvalterne i Langsua nasjonalpark og ansatte ved Kittilbu utmarksmuseum, foreslår å opprette en Langsua-pris. Begrunnelse og utdyping er gitt i utkastet til statutter som følger nedenfor. Et positivt vedtak må følges opp med en formell invitasjon til styret for Kittilbu utmarksmuseum om å tilslutte seg dette, og deretter utnevne to personer til en felles komité.

Fra Finn Audun Grøndahl ved Kittilbu utmarksmuseum har vi mottatt et utkast til Langsua-prisen for 2025 som han har fått glasskunstner Sigrid Blekastad til å utarbeide (se bildet). I A3-format kommer dette kunstverket på kr. 10.000, som vi da deler kostnadene til med kr. 5.000.

Statutter (utkast)

Hva?

Langsua-prisen er en påskjønnelse som deles ut til noen som har gjort en bemerkelsesverdig innsats for økt kunnskap om våre verneområder, eller satt søkelys på emner og problemstillinger av stor interesse eller betydning for forvaltningen av verneområda i Langsua.

Kontekst

- Langsua-prisen er tar utgangspunkt i fjellområdet som omfattes av Langsua NP med tiliggende verneområder i fjellområdet mellom Gausdal, Torpa, Valdres og Fronsbygdene.
- *Formålet med verneområdene* er å ta vare på mangfoldige villmarks- og kulturlandskap med høgfjell, våtmark, fjellbjørkeskog, gammel barskog og seter-/støls- og beitelandskap.
- Området er svært rikt på kulturminner, kulturmiljø og kulturhistorie med særdeles stor tidsdybde tilbake til slutten av siste istid.
- Området har vært og er et viktig område for utøvelse av et tradisjonelt landbruk basert på ressurser som høstes av beitedyr.
- Området har vært og er et viktig område for utøvelse av det enkle tradisjonelle friluftslivet inkludert jakt, fiske, bærplukking mm.
- Langsua-prisen skal fremme verneverdier, øke naturkunnskapen, stimulere bevaring av områdes tradisjoner og kulturhistorie og fremme bærekraftig bruk i dag og i framtida.

Kriterier for tildeling

Prisen kan gis til en person/personer eller organisasjon som har gjort en spesielt verdifull innsats

- for å gjøre områdets verneverdier kjent.
- for å formidle kunnskap om områdets rike natur og kultur.
- for å øke kunnskapen om området.
- for å ta vare på kulturtradisjoner knyttet til området, for eksempel håndverk, seter-/stølsdrift, slått, sinking, jakt/fangst, fiske, immateriell kulturarv og mer.
- for å fremme bærekraftig bruk av området, eller fremme bærekraftig bruk av områder og ressurser generelt som dem man finner i Langsua.
- for bevaring av arter, naturtyper eller andre naturverdier som man har i Langsua.
- for å øke forståelsen for betydningen av naturvern.
- for å fremme en regenerativ naturforvaltning regionalt eller nasjonalt.

Forslag til kandidater

Enhver kan foreslå kandidater til prisen. Forslag til årets kandidater må være levert innen 11. mars, datoen for opprettelsen av Langsua nasjonalpark.

Om pristildelingen

1. Prisen deles ut av Langsua nasjonalparkstyre og Kittilbu Utmarksmuseum i fellesskap.
2. Prisen innstilles av en komité på 4 personer, to fra hver institusjon, derav en ansatt og en tillitsvalgt som utnevnes til dette. Ved lik stemmefordeling skal man diskutere seg fram til enighet. Komitéen velger selv en leder, som er kontaktperson for prisen og har et ansvar for at prosessen går sin gang.

3. Prisinnstillingen skal formelt godkjennes av styrene innen utgangen av juni, og kan deretter offentliggjøres om det er hensiktsmessig.
4. Prisen kan tildeles årlig forutsatt at man har verdige kandidater, men årlig tildeling er ikke et krav.
5. Prisen kan tildeles én eller flere kandidater.
6. Prisen deles primært ut på arrangementet «Langsuadagen», eller ved en annen passende anledning som fastsettes av pristildelerne.

Arkivsaksnummer: 2025/5773-4

Saksbehandler: Morten Liebe

Dato: 19.06.2025

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Langsua nasjonalparkstyre	10/2025	25.06.2025

Etablering av bru for skiløype - Oppsjømyra NR - Synnfjell løypelag

Innstilling fra forvalter

Synnfjell løypelag gis tillatelse til å legge ut et brufundment på Skjervugsbekkens nordre bredd innenfor Oppsjømyra naturreservat. Tillatelsen er gitt ihht. §7j i verneforskriften basert på vedtatt skiløypetrase i forvaltningsplanen.

Tillatelsen er gyldig tom. vinteren 2025/26.

Tillatelsen er gitt på følgende vilkår:

- Brufundamentet skal bestå av en trestokk som legges rett på strandbredden uten inngrep i grunnen.
- Tiltaket skal fjernes umiddelbart dersom det oppstår endrede forutsetninger for etableringen herunder forvaltningsmessige hensyn.

Dersom det er behov for motorferdsel i fbm. en etablering, må det søkes separat om dette.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

Søknad fra Synnfjell løypelag (gjengitt nedenfor).

Saksopplysninger

Søknaden

Synnfjell løypelag søker om tillatelse til å utbedre kryssing av bekk ved Skjervungen (Nordre Land kommune). Løypetrase er grått på kartet. Utbedring må gjøres lik at løypemaskin trygt kan passere bekken. Vårt forslag er at det lages klopper med materialer i nærområdet.

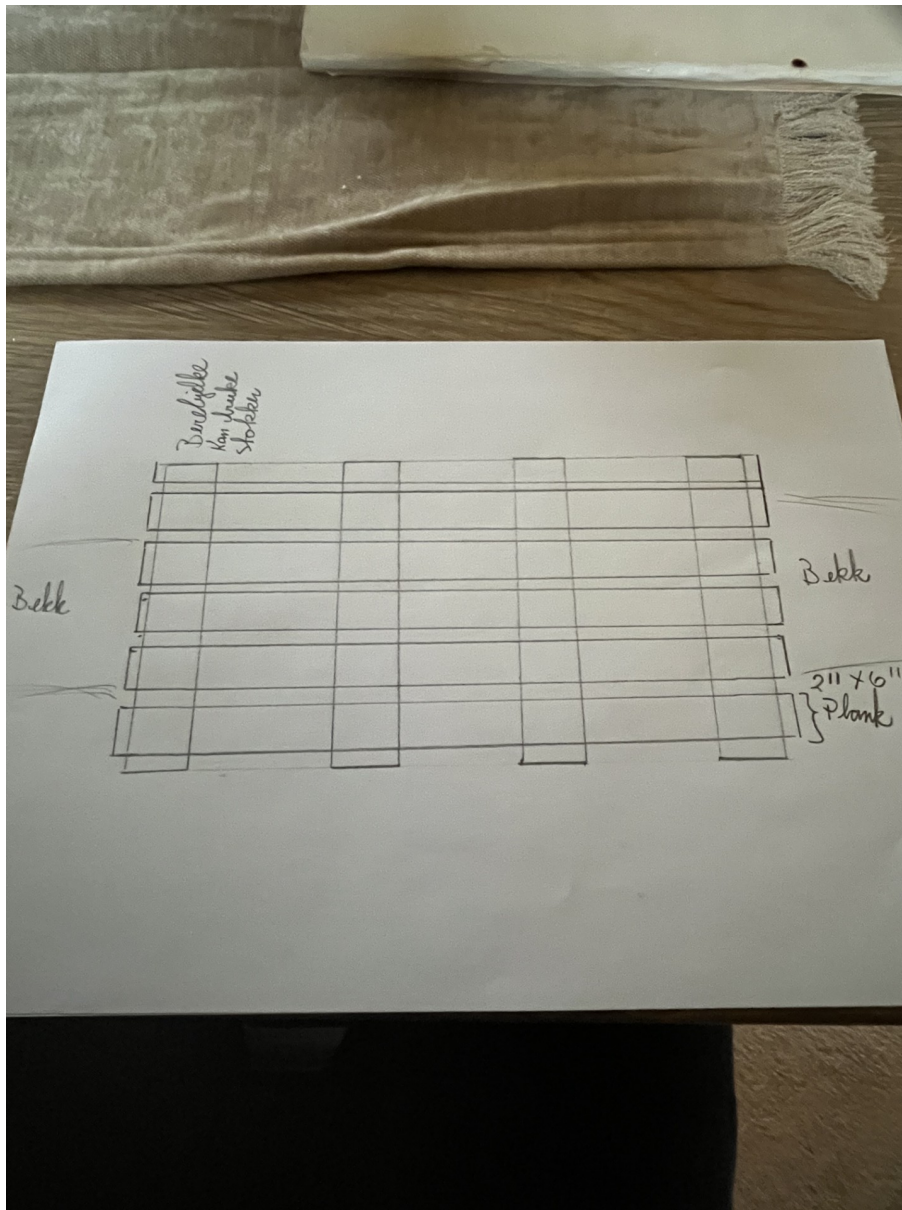

Grønn strek = reservatgrense langs nordre bredd av bekken, og reservatet går videre nordover

Grå heltrukken strek = eksisterende skiløypetrase

Løypelaget har videre fremmet følgende forslag til løsning: 4 bjelker til bæring tvers over bekken og plank til å kjøre på. Kan sikkert være greit med impregnert plank.

Det kan legges en stor tømmerstokk på hver side slik at bruene løftes litt over bekken. Se planskissen nedenfor.

Verneformål – forskrift

Formålet med Oppsjømyra naturreservat er å ta vare på et spesielt myr- og våtmarksområde og et svært viktig leveområde for sjeldne og sårbare plante- og fuglearter.

Videre er formålet med naturreservatet å ta vare på et område med særlig verdi for biologisk mangfold i form av naturtyper, økosystemer, plante- og dyrearter og naturlige økologiske prosesser. Naturreservatet er stort og variert og har spesielle naturtyper som naturbeitemark, rikmyrer, og høgstaudebjørkeskog i tillegg til spesielle myrutforminger. Området har et stort artsmangfold med et rikt og særpreget fugleliv. Naturreservatet har også stor pedagogisk og vitenskapelig betydning.

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

§7j: Bygging av bruer og legging av klopper i samsvar med forvaltningsplan.

Verneforskriften sier at nasjonalparkstyret kan gi dispensasjon til denne typen tiltak. Dette forutsetter at tiltaket ikke får nevneverdig innvirkning på verneverdiene.

Lokaliteten ble befart 26.05.25. Kryssingspunktet vises på bildet nedenfor dvs. åpningen mellom trærne, litt venstre for midten i bildet, sett nordover. Grensen for reservatet går altså langs nordre bredden av bekken, og det er derfor den delen av reservatet som blir direkte berørt.

Tiltaket omfatter ut fra søknaden at det legges en tømmerstokk på denne bredden som underlag for brua, og videre bæring og dekke som beskrevet i søknaden. Skiløypa krysser her i dag, og traseen er innarbeidet i vedtatt forvaltningsplan.

I og med at skiløypa er innarbeidet i forvaltningsplanen, kan vi generelt sett forvente at slike typer søknader kan dukke opp framover i ulike områder. De kan også dukke opp oftere i lys av mer ustabile vintre som vanskeliggjør kryssing av bekker mm som i dette tilfellet.

Kunnskapsgrunnlaget mm – Naturmangfoldlovens bestemmelser

Vi har fått utarbeidet en biologisk registrering for reservatet for noen få år siden. Dermed har vi god kunnskap om reservatet totalt sett. Denne rapporten omtaler imidlertid ikke denne bredden av reservatet spesifikt.

Ut fra forholdene på stedet er det ikke noe som tilsier at denne bredden ha spesielle verdier, jfr. Naturmangfoldlovens §8. Det er heller ikke noe som tyder på at noen meter av bredden har en viktig funksjon for økosystemet, jfr. §10. Vi finner heller ikke grunn til å påpeke at føre-var-prinsippet i Naturmangfoldlovens §9 skal benyttes.

Dersom vi skal gi en tillatelse, er det essensielt at tiltaket ikke er irreversibelt, altså brufundamentet kan fjernes uten at skade er skjedd på bredden. Det forholdet må i så fall innarbeides i vilkår til en tillatelse som også har føring i Naturmangfoldlovens §12 om bruk av miljøforsvarlige teknikker.

I andre saker har vi vurdert materialvalg dvs. spesifikt bruk av impregnerte materialer. Vi har ved gjennomgang av kunnskapsgrunnlag kommet til at slik bruk ikke representerer noen fare for miljøet.

Dersom det er behov for motorferdsel i fbm. en etablering, må det søkes separat om dette.

Presedens

En tillatelse kan ha betydning for tilsvarende saker i dette eller i andre reservater. Dette omfatter det å evt. gi tillatelse og også innholdet vilkårene som skal settes. Alle saker skal imidlertid vurderes konkret.

Konklusjon

Jeg anbefaler at det gis tillatelse til tiltaket med vilkår at det ikke gjøres inngrep i grunnen, og at brua må fjernes dersom den av forskjellige grunner herunder ny biologisk kunnskap og revidert forvaltningsplan, ikke lenger er i bruk.

Arkivsaksnummer: 2025/6278-4

Saksbehandler: Stein Egil Granli

Dato: 18.06.2025

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Langsua nasjonalparkstyre	11/2025	25.06.2025

Langsua NP - Søknad om organiserte rideturer - Rokvamsetra til Vesle-Snuen - Gausdal kommune - Hågård aktivitets- og omsorgsgård

Innstilling fra forvalter

I styremøte 25. juni 2025 gir Langsua nasjonalparkstyre tillatelse til Hågård aktivitets- og omsorgsgård til å gjennomføre organiserte rideturer fra Rokvamsetra og inn til Vesle-Snuen i Langsua nasjonalpark, med henvisning til søknad av 13.05.2025. Tillatelsen er gitt ihht. § 3 5.2 andre ledd i verneforskrift for Langsua nasjonalpark.

Tillatelsen er gitt på følgende vilkår:

- Varighet: 10. juli – 31. oktober 2025.
- Aktiviteten skal kun foregå langs angitt strekning på sti fra Rokvamsetra merket med rødt i kartutsnitt nedenfor. Samme trase skal benyttes både opp til Vesle-Snuen og ned igjen. Det er ikke anledning til å ri hele runden på Vesle-Snuen pga av fare for erosjon og slitasje i de bratteste partiene i den vestlige delen av stien.
- Rideturer skal kun skje langs godt etablerte stier. Det er ikke tillatt å ri utenfor etablerte stier eller å ta i bruk nye traseer.
- Ferdseien skal skje varsomt og det skal tas hensyn til vegetasjon, dyreliv, kulturminner og beitedyr. I perioder med store nedbørsmengder skal ferdseien begrenses og fortrinnsvis gjennomføres andre steder for å unngå uakseptabel slitasje og fare for erosjon.
- Hågård aktivitets- og omsorgsgård skal oversende kort rapport fra aktiviteten i 2025 til Langsua nasjonalparkstyre, og innen 15. november 2025.

Nasjonalparkstyret tar forbehold om at ferdseien kan stoppes dersom det oppstår uakseptabel slitasje eller andre forhold som påvirker verneverdiene eller er i strid med formålet med vernet. Statens naturoppsyn (SNO) følger opp nasjonalparkstyrets vedtak i verneområder. Nasjonalparkstyret vektlegger videre presedensvirkningen som denne beslutningen kan ha for tilsvarende saker. Tillatelsen for 2025 er å anse som en prøveperiode som grunnlag for framtidige vurderinger om organisert ferdseil.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

Søknad om organiserte rideturer av 13.05.2025 fra Hågård aktivitets- og omsorgsgård v/ Nina Sand og øvrig dialog mellom søker og forvalter, se sammendrag under saksopplysninger nedenfor.

Saksopplysninger

Søker har gjennomført organiserte rideturer til Vesle-Snuen tidligere, bl.a. i 2024. Omfanget av tidligere aktivitet er ikke dokumentert. Forvalter har hatt dialog med søker over en periode for å drøfte handlingsrommet for organiserte rideturer med utgangspunkt ved Spåtind hotell i Nordre Land. Bl.a. ble det gjennomført et felles møte på Biri 8. mai, med Nina Sand, Torpa fjellsstyre, Gausdal fjellstyre og nasjonalparkforvaltere.

I søknaden er det beskrevet flere aktuelle områder som søker mener er innen rekkevidde for rideturer, likevel er bare traseen til Vesle-Snuen konkretisert. De øvrige rideturene er foreløpig ikke godt nok utredet og søker er oppfordret om å jobbe videre med aktuelle turruter innenfor verneområder.

Naturgrunnlaget

Stien opp fra Rokvamsetra til Vesle-Snuen går i en runde. Stien er godt etablert og er mye brukt for fotturer til Snuen, som er et populært turmål i området. Strekningen ble befart av forvalter 4. juni.

I de nedre delen av traseen ligger stien i bjørkeskogen, hvor det er jordsmonn med innslag av stein og røtter. I høyereliggende partier er det mye innslag av stein og stien blir mer fast. For en stor del bærer den vestlige delen av stien preg av begrenset slitasje, utenom de bratteste partiene. Her blir stien til et traue som leder vann og hvor det lett kan oppstå uønsket slitasje og erosjon. Se bildet under.

Graving og erosjon i en helling.

Slitasje i opprinnelig sti, fører til utbredding av traseen.

Stien har blitt til et trau.

Langs visse deler av stien er det ikke ønskelig å tilrettelegge for organiserte rideturer. Når terrenget blir bratt oppstår stor slitasje og graving når tunge dyr med rytter skal fram. Som bildet under viser, så har dette ført til erosjon og et djupt trau som leder vann. Steiner raser ut av morenen og bakken blir ustabil.

Partiene på bildene over er i Storlægeret landskapsvernområde, men illustrerer skader som oppstår ved utstrakt bruk og særlig i perioder med mye nedbør.

Samtidig ser vi at det i forbindelse med tidligere organiserte rideturer har blitt tatt i bruk nye traseer i de bratte partiene, der terrenget blir ekstra krevende for mindre erfarne ryttere. Dette resulterer i etablering av nye stier og økt slitasje. Vegetasjonen skades og blir etter noe tids bruk borte, siden rotsystemet ikke tåler belastningen. En annen tilleggseffekt av dette er at også andre som ferdes langs stien tar i bruk de nye traseene.

Nye stitrase rundt et bratt parti. Gammel sti går opp til venstre i bildet.

Sårbarhetsanalyse – sårbar art

Kistefos Skogtjenester har i 2015 utarbeidet sårbarhetsvurdering for arter i Langsua nasjonalpark og tiliggende verneområder. I den sørvendte lia mellom Rokvamsetra og Snuen er det lagt inn en sårbarhetssone pga forekomst av sårbar art.

Hjemmelsgrunnlag

Delegering

Miljøverndepartementet har i brev av 28. mars 2012 delegert forvaltningsmyndighet for verneområdene tilknyttet verneplan for Langsua til Langsua nasjonalparkstyre. Dette er gjort med medhold i naturmangfoldloven § 62.

Verneformål – forskrift

Formålet med Langsua nasjonalpark er å ta vare på et stort, sammenhengende og i det vesentlige urørt og villmarkspreget naturområde som inneholder særegne og representative økosystemer og landskap som er uten tyngre naturinngrep.

Ihht. verneforskrift for Langsua NP § 3 1.1 er det forbud mot inngrep som vesentlig kan endre landskapets særpreg eller karakter. Videre i pkt. 5.2 andreledd, angis at organisert ferdsel og ferdselsformer som kan skade naturmiljøet må ha særskilt tillatelse av forvaltningsmyndigheten. I pkt. 5.3 angis at organisert bruk av hest er tillatt på traseer og i områder og til tider som er godkjent for slik bruk i forvaltningsplanen.

Forvaltningsplan

I forvaltningsplanen er ikke organisert ridning spesielt grundig omtalt, men på tidspunktet når planen ble godkjent ble det vurdert at organisert ridning kunne foregå langs eksisterende stier i nasjonalparken, og langs veier, kjørespor og stier i landskapsvernområdene. Videre angir planen at det kan bli aktuelt å fastsette bestemte traseer dersom omfanget av slik aktivitet øker.

Naturmangfoldloven

Saker skal vurderes ut fra lovens §§ 8 - 12.

Hensynet til verneverdiene er vurdert, særlig i forhold til at området i det vesentlige er urørt og villmarkspreget, uten tyngre naturinngrep og med liten grad av teknisk tilrettelegging, jf. verneforskrifta § 1 (*formål*) og naturmangfoldloven §§ 1 (*formål*), 4 og 5 (*forvaltingsmål for naturtyper, økosystem og arter*), samt § 7 (*prinsipper for offentlig beslutningstaking*), og §§ 8-12 (*kunnskapsgrunnlaget og miljørettslige prinsipper*).

Presedens

Langsua nasjonalpark og landskapsvernområdene har omfattende stinett. Ut fra flere hensyn er det mange steder ikke ønskelig og åpne for organisert ferdsel, bl.a. fordi enkelte aktiviteter kan gi uakseptabel slitasje eller annen påvirkning, og som eventuelt ikke er kjent på søknadstidspunktet. Slik ferdsel kan få uønsket påvirkning på verneverdiene og eventuelt være i strid med verneformålet.

Flere aktører kan ha tilsvarende ønske om organiserte turer på stier inne i og i randsoner av nasjonalparken. Vurderingen av denne saken vil etter forvalters oppfatning ha presedensvirkning for andre saker.

Vurdering

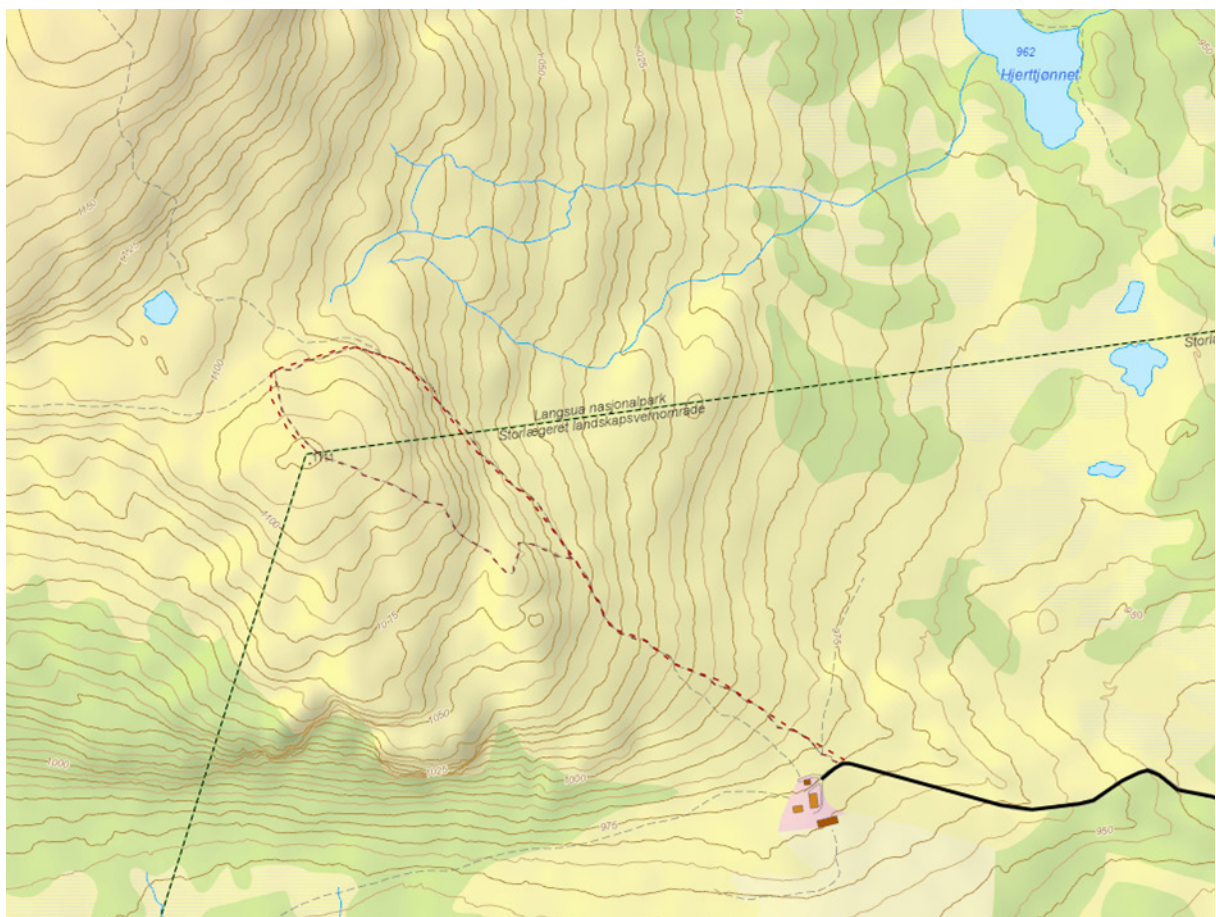
Organiserte rideturer har historisk sett foregått i begrenset omfang rundt Langsua nasjonalpark. Lokalt erfaringsgrunnlag er dermed også svært begrenset. Forvaltningsplanen viser til at det kan bli aktuelt å definere traseer for organiserte rideturer dersom omfanget av aktivitet øker, men at organisert bruk av hest inntil videre kan foregå på stier i nasjonalparken.

Verneforskriften §3 pkt. 5.2 angir at organisert ferdsel og ferdselsformer som kan skade naturmiljøet må ha særskilt tillatelse fra forvaltningsmyndigheten. Videre angir forskriften § 3 pkt. 5.3 at organisert bruk av hest er tillatt på traseer og i områder som er godkjent for slik bruk i forvaltningsplanen. Forvalter legger til grunn at organiserte rideturer langs den aktuelle stien har potensial for å medføre skade på naturmiljøet dersom bruken ikke holdes på et

begrenset omfang og det ikke tas tilstrekkelig hensyn i perioder med mye medbør mv. I bratte partier langs den aktuelle stien har det allerede oppstått skader i et visst omfang, uten at vi kan fastslå at bruk av hest er hovedårsaken. Samtidig er de største skadene i Storlægeret landskapsvernområde og ikke i nasjonalparken.

Inntil videre er det ikke definert traseer for organisert bruk av hest i Langsua NP. På bakgrunn av diskusjonene rundt forholdene i denne saken og på bakgrunn av nylig befaring ved Vesle-Snuen, vurderer forvalter at det foreligger et klart behov for å se nærmere på trase-valg for bruk av hest i organiserte former.

I vurderingen av søknaden har det vektlagt at forvaltningsplanen gir føringer for at noe organisert bruk av hest kan foregå på stier i nasjonalparken, fram til traseer blir nærmere definert. Dette forutsetter at brukere utviser den nødvendige graden av hensyn og aktsomhet under ferdselen og tilpasser ferdselen til tåleevnen i området. Forutsatt at det utøves aktsom ferdsel mener forvalter at det er akseptabelt å gi tidsavgrenset tillatelse langs en definert del av stien opp til Vesle-Snuen. Det betyr at ferdselen styres unna det bratteste partiet, og det tillates ikke å ri utenom etablert sti eller at det på annen måte tas i bruk nye traseer. Ferdselen skal foregå langs samme trase både opp og ned, jf. kartutsnitt under.

Kartskisse viser trase som er akseptabel for organiserte rideturer til Vesle-Snuen (rød stiplet linje).

En kort prøveperiode med organisert bruk av hest i dette tilfellet vil samtidig gi et godt erfaringsgrunnlag for framtidig forvaltning og i vurderinger om framtidige traseer for organisert bruk av hest.

Konklusjon

Søknaden innvilges på visse vilkår.

Arkivsaksnummer: 2024/10384-6

Saksbehandler: Morten Liebe

Dato: 19.06.2025

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Langsua nasjonalparkstyre	12/2025	25.06.2025

Byggesøknad Storkvolvbu - Langsua NP - DNT Oslo og omegn

Innstilling fra forvalter

DNT Oslo og omegn gis tillatelse til å gjennomføre byggetiltak på Storkvolvbu i Gausdal ihht.framlagte alt. 2. fra dem. Tillatelsen er gitt ihht. verneforskrift for Langsua nasjonalpark §3, 1.3a. Den gjelder tom. 31.12.26. Følgende vilkår gjelder:

Utvendig bygningsmessige elementer:

- Takvinkel lik eksisterende bygg
- Stående panel
- Veldig lite takutstikk, ca. 25 cm som på hovedhytta
- Vinduer lik de som er i hovedhytta

Landskap og drenering

- Landskapet rundt byggene skal berøres minst mulig.
- Landskapet skal restaureres etter at byggearbeidene er gjennomført.
- DNT skal sette opp milepæer slik at forvaltningen og SNO kan kontrollere gjennomføringen.
- Drenering rundt bygget ledes til det fuktige draget i retning hovedhytta. Drenerende masser skal tilsvare naturlige stedegne masser. Det skal avklares med fylkeskommunen om saken krever behandling ihht. forskrift om inngrep i vassdrag med årssikker vannføring siden tiltaket drenerer mot bekk.

Rivingsmateriell

- Alt rivingsmateriell og annet overskytende skal fraktes ut og leveres til godkjent mottak.

Oppstart

- Oppstarttidspunkt meldes oss og SNO.

Transportbehovet behandles som en egen sak.

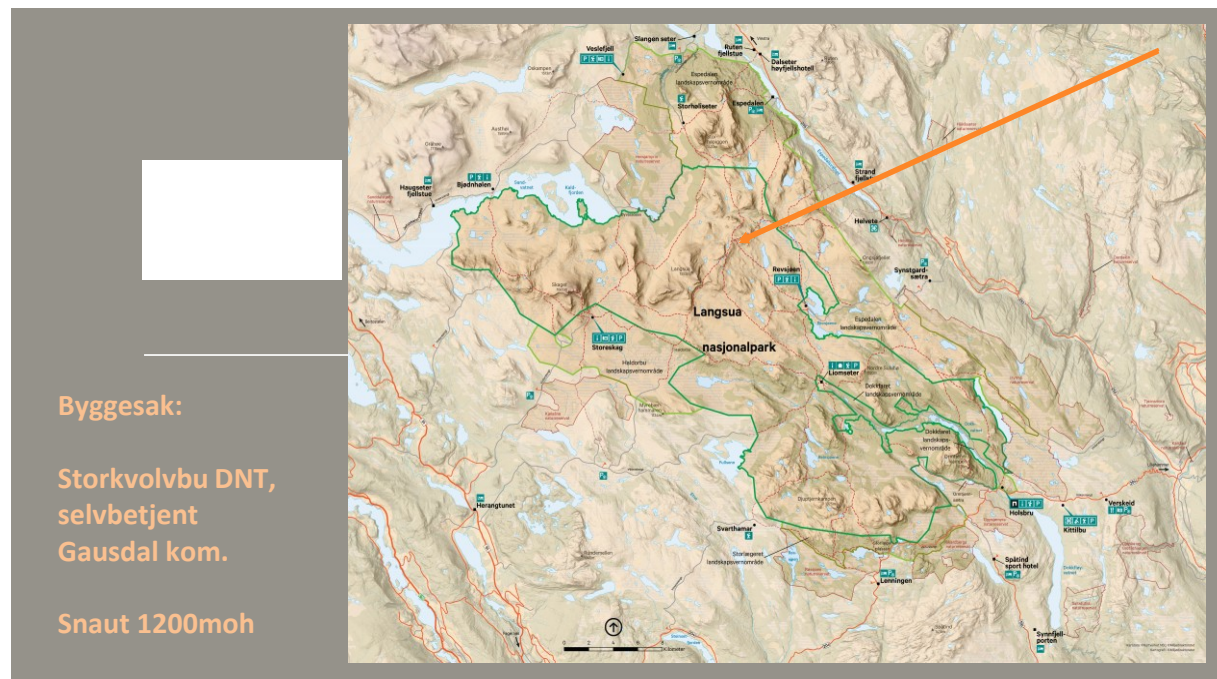
--- slutt på innstilling ---

Dokumenter og prosess

- Opprinnelig søknad 23.09.2024
- Brev til DNT om supplerende opplysninger 03.10.24
- Supplerende opplysninger fra DNT 17.12.2024
- Møte med DNT 31. jan 2025
- Brev til DNT av 19.02.25.
- Tilbakemelding fra DNT alternativ løsning 28.02.25
- Orientering for nasjonalparkstyret 10.03.25
- Møte med DNT 02.04.25
- Notat til DNT 24.04.25 som oppfølging av møtet 02.04.25.

Søknaden

Beliggenhet for saken vist rett nedenfor med orange pil. To alternativer legges fra for styret.

Nedenfor vises bilde av eksisterende situasjon, og videre vises bilder av de to alternativene under hver av de respektive beskrivelsene.

Eksisterende

Alt 1 – Opprinnelig søknad

Alternativ 1

Servicebygg økes fra 22 m² til 66 m² (3x)

- Inneholdende: Hunderom m. kjøkken , 4 senger .
Hyttvaktleilighet m. eget soverom. Lager

Hovedbygg økes med 4 – 5 m2 (i dag 79m2)

- Funksjon: Gang gjøres om til oppholdsrom

Bygg hyttvakt/lager (i dag 49m2): Gjøres om for besøkende, 3 senger

Alt. 2 – Forslag fra DNT

Servicebygg økes fra 22 m2 til 35 m2

Inneholder: Hunderom u. kjøkken, 2 senger. Redusert lagerkapasitet

Endringene i det nye forslaget, kalt alternativ 2, er følgende:

- Kjøkken i hunderom er tatt bort.
- Antall senger i hunderommet er redusert fra 4 til 2

Dette matcher da tilretteleggingen på Storeskag og Haldorbu. Nytt Servicebygg (ink. hunderom) er nå 35 kvm.

Hovedbygg økes med 15m²

Inneholder: Hyttvaktleilighet 15m², m. seng

- Hyttvaktleiligheten inneholder ikke eget soverom, kun seng i rommet
- Hyttvaktleiligheten er nå et tilbygg til hovedhytta (15 kvm) i stedet for en del av nytt servicebygg

Arealene er ikke tilgjengelig for gjester. Vi vektlegger å bygge i tilsvarende stil som de eksisterende byggene på plassen. Det samme gjelder øvrige punkter angående byggesaken som spørsmål angående drenering o.l.

Grunnarbeid og landskapstilpasning

Den nye servicehytta fundamenteres på peler på samme måte som dagens. Terrenget skråer noe mot vest slik at høyden ned til terreng forventes å bli høyere enn i dag. For å sikre det nye bygget mot setninger må det dreneres under og rundt de nye fundamentene, dette betyr at et område på omtrent 1 m utenfor hytta blir berørt. Dette gjøres ved hjelp av gravemaskin som flys inn i deler eller beltes inn på vinterføre.

Det tilføres drenerende masser (glasopor) som igjen tildekkes av stedlige masser. Øvrige overskytende stedlige masser fylles rundt og under den nye hytta. Overskuddsfyllmasser (tiltransporterte) transporteres ut igjen.

Håndtering av bygningsavfall

Avfall fra riving og bygging, som ikke kan benyttes til ved, transporteres ut igjen til egnet mottak. Enten med helikopter etter ferdigstilling eller på vinterføre den påfølgende vinteren. En del av vinduene på plassen er relativt nye og trenger derfor ikke transporteres ut igjen.

Transport

Hovedtransporten gjøres med helikopter fra Synstegardssetra eller Revsjøen. Egen søknad for selve transporten kommer på et senere tidspunkt. Oppstart avhenger av saksbehandlingstid, vinterens føre og andre interessenter i området (tamreinlag/beitelag/turister).

Hjemmelsgrunnlag

Verneformål – forskrift

Formålet med Langsua nasjonalpark er å ta vare på et stort, sammenhengende og i det vesentlige urørt og villmarkspreget naturområde som inneholder særegne og representative økosystemer og landskap som er uten tyngre naturinngrep.

Formålet med nasjonalparken er videre å ta vare på:

- et lavfjellsøkosystem med et egenartet og variert biologisk mangfold herunder arter, bestander og naturtyper som myr, ferskvann/våtmark, urskog/gammelskog, høgstaudebjørkeskog, kalkrike områder i fjellet, rasmark og naturbeitemark
- vakre og egenartede landskap

- særpregede kvartærgeologiske forekomster
- kulturminner.

Allmennheten skal gis anledning til uforstyrret opplevelse av naturen gjennom utøvelse av naturvennlig og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Ut fra verneforskriften for Langsua nasjonalpark §3, 1.3a kan nasjonalparkstyret gi tillatelse til ombygging og mindre utvidelser av bygninger. Styret kan også gi tillatelse til oppføring av utedo/vedskjul.

Forvaltningsplan

I vedtatt forvaltningsplan (jfr. verneforskriften referert ovenfor) av juni 2020 er det fastsatt at «Ombygging, utvidelse og nybygg skal kun skje i begrenset omfang, og i samsvar med lokal byggeskikk og tilpasset landskapet».

Vurdering

Merknader til alt. 1

Tilbygg til hovedbygget

Vi viser til planlagt utvidelse for bygget. Omfanget er begrenset, og innenfor det som kan ligge innenfor det som i verneforskriften faststtter når det gjelder mindre utvidelser. Vi har derfor ingen ytterligere merknader til denne planlagte delen så langt.

Servicebyggets omfang

I vedtatt forvaltningsplan (jfr. verneforskriften referert ovenfor) av juni 2020 er det fastsatt at «Ombygging, utvidelse og nybygg skal kun skje i begrenset omfang, og i samsvar med lokal byggeskikk og tilpasset landskapet».

Omfanget av en mindre utvidelse er ikke konkretisert nærmere i forarbeidene til verneplanen eller i andre forutsetninger. Den foreliggende planen representerer en tredobling av størrelsen. En utvidelse av bygg generelt sett innenfor nasjonalparken skal utgjøre en vesentlig mindre arealmessig del i forhold til den eksisterende størrelsen på byggene.

Vi viser videre til at selv i landskapsvernområdene har vi kun gitt tillatelse til utvidelser av private hytter på mellom 10 og 15m² der hyttene i utgangspunktet har hatt en størrelse på +/- 40 m². I forskriftene for landskapsvernområdene er dessuten ordlyden «mindre utvidelser» ikke til stede.

Dermed har vi en etablert praksis ut fra verneforskrift og vedtatt forvaltningsplan i regi av Miljødirektoratet. Den foreliggende søknaden er etter forvalternes synspunkt helt klart ikke å regne som en mindre utvidelse, og vil dermed ikke bli anbefalt av oss.

I denne sammenhengen viser vi også til presedensvirkningen av vedtak. I nasjonalparken er det flere utleiehytter og buer der det kan tenkes at eier søker om

endringer av eksisterende bygg og oppføring av nye uthus. Vi mener en stor økning av bygningsmassen klart strider mot verneformålet og innholdet ellers i verneforskriften.

Dette betyr etter vårt syn at et nytt bygg ikke bør øke med mer enn 5 – 6 m² i dette tilfellet ut fra forståelsen av verneforskriften og gjeldende praksis.

Hensikten med byggeplanene er å etablere et bedre funksjonelt servicebygg. Det innebærer at bygget ikke skal bli en framtidig overnattingshytte. Vi kommer til å behandle saken med det utgangspunktet, og mener derfor at anlegget ikke skal få en økt overnattingskapasitet. Dette grunner i hensynet til sårbare områder i nasjonalparken, og nødvendigheten av å begrense framtidig omfang av motorferdsel i forbindelse med driften.

Konklusjon

Vi har i prosessen med DNT klart poengtert at alt. 1 ikke vil bli anbefalt av forvalterne. Grunnen til dette er følgende:

- Omfanget er i strid med verneforskrift for nasjonalparken.
- En stor kapasitetsøkning
- Omfanget er ikke i samsvar med nasjonalparkstyrets innarbeidete praksis vedr. tillatelser utvidelser av hytter sjølv i landskapsvernområder.
- Usikkerhet om virkningen av økt ferdsel på sårbare naturkvaliteter og økosystemet som helhet. Dermed er dette en føre-var holdning også.
- Økningen vil presdenssskapende virking ifht. andre aktører som drivr uteievirksomhet i Langsua

Vi har ikke noe endret syn på dette, og frarår at det gis tillatelse til dette alternativet.

Merknader til alt.2

Vi viser til at alt. 2 samsvarer med nivået på DNT-s andre hytter i Langsua. Opp mot forvaltningsplanens ordlyd «Ombygging, utvidelse og nybygg skal kun skje i begrenset omfang», legger vi vekt på

- at hyttevakta får en tilfredsstillende overnattingsmulighet
- at hunderommet får bare to senger
- at servicebygget ikke inneholder annen økt overnattingsmulighet.

Dette er totalt sett innenfor et begrenset og akseptabelt nivå. Standarden totalt sett i Langsua er klart gjennomgående og tilfredsstillende. Vi understreker at ferdselsmønsteret (beliggenhet av stier og løyper) må vurderes ved neste revisjon av forvaltningsplanen. Vi viser for øvrig til det som nedenfor er omtalt som langsiktig forvaltning og det som ligger implisitt der. Ut fra dette kan vi anbefalle alt. 2 bygningsmessig isolert sett og også sett i et langsiktig perspektiv.

Infrastruktur mm. utenom selve byggene – motorferdsel

Bygningsestetikk - byggeskikk

I vår kommunikasjon og i møter med DNT har vi vært innom flere sider ved servicebyggets

utvending utforming, plassering, drenering og terrengbehandling. Det har vært enighet om videreføre bygningselementer som på eksisterende bygninger, og som også er i tråd med byggeskikken ellers i området. Dette innebærer i denne sammenhengen.

- Tretak
- Takvinkel lik hovedhytta
- Veldig lite takutstikk, ca. 25 cm som på hovedhytta
- Vinduer lik de som er i hovedhytta
- Stående panel

Drenering

Drenering rundt bygget ledes til det fuktige draget i retning hovedhytta. Her er det i dag allerede mye overflatevann. Dette fuktdraget drenerer videre til Gråvietjønnbekken over en strekning på 40m. DNT foreslår å bruke glasopor til drenering. Glasopor som ligger i overflaten og evt. spres utover vil i beste fall bli et fremmed element, og grenser til forsøpling som er forbudt ihht. verneforskriftens §3, 7.1. Vi råder til at det brukes drenerende masser som mest mulig tilsvarer naturlige stedegne masser i området.

Dersom det dreier seg om bekker med årssikker vannføring, så er dette et fysisk inngrep i vassdrag, som er regulert i egen forskrift, og som i så fall følges opp av Fylkeskommunen. Vår innstilling er at tiltaket ikke skal gjøre noe som påvirker vannkvaliteten eller endrer vannforekomsten. Ut fra verneformålet og økologisk funksjon kan vi ikke risikere at vannkvaliteten i vannsystemet endres.

Langskapsmessig tilpasning

Det er helt nødvendig at den landskapsmessige tilpasningen gjøres med «fin hånd». Sluttresultatet er mye avhengig av den personen som gjør det fysiske arbeidet og den daglige oppfølgingen fra DNT sin side. Det er også opp til oss å føre løpende kontroll med utviklingen i arbeidet via milepæer. Det betyr at vi forvaltningen må befare lokaliteten under arbeidet.

Overordnede vilkår kan settes i denne byggesaken, mens detaljer må tas på stedet.

Transportbehov

Transportbehovet enten det er med helikopter (ca. 20 løft er nevnt) og/eller på snøføre og antallet turer er skissert. Dette omfanget må konkretiseres nærmere. Sett fra vår side er dette en side ved den samlede miljøbelastning i verneområdene. Det betyr at transportbehovet må behandles som en egen sak.

Presedens

Vi har gjort konkrete vurderinger av søknaden både i form av alt. 1 og alt. 2. Det betyr at vi har kommet fram til at kun alt. 2 er innenfor verneforskrift og forvaltningsplan. Ovenfor andre aktører betyr det at kun begrensede utvidelser av bygg kan finne sted etter nærmere behandling.

Dersom nasjonalparkstyret velger å gå for alt. 1, vil det ha en klar presedensskapende virkning i forhold til andre aktører som driver utleie i Langsua. Dette vil innebære at overnattingskapasitet totalt sett vil øke, og bealstningen på naturen vil bli mer omfattende. Dermed kan verneformålet undergraves.

Langsiktig forvaltning

Jeg finner det riktig nedenfor å gjengi veldig mye av vårt fokus på den langsiktige forvaltningen som vi har hatt i denne saken siden den reiser flere utfordringer i den sammenhengen. Dette setter saken inn i forvaltningsplanarbeidet inkludert revisjon framover, og er samtidig også et grunnlag for dagens behandling. Forvalternes spørsmål til DNT med fet skrift, DNT-s svar med kursiv.

Nasjonalparkstyret har i oppgave å planlegge og drive en forvaltning av verneområdene i et langsiktig perspektiv. Dette innebærer å ta vare på økologiske funksjoner herunder sårbare områder, jfr. verneformålene til de enkelte verneområdene. Styret vil om noen år foreta en revisjon av forvaltningsplanen som nå gjelder fram til 2030. Revisjonsarbeidet vil starte antageligvis i 2027. Forvaltningsplanen skal godkjennes av Miljødirektoratet.

Nasjonalparkforvaltningen setter søknaden om utbygging av uthus med tilhørende funksjoner i sammenheng med en framtidig revisjon av forvaltningsplanen. DNT Oslo og Omegn vil understreke at tiltakene i all hovedsak omhandler å forbedre drift- og bruksforholdene med tanke på dagens besøksmønster og bruk. Disse problemstillingene er beskrevet i tidligere innsendte søknad. DNT Oslo og Omegn har rutenett og hytter i totalt 9 nasjonalparker, og ved revisjon av forvaltningsplaner har vi spilt en aktiv rolle med tilpasninger og tilrettelegging i samsvar med verneformål og tilpasninger som må gjøres.

En utbygging og endringer på Storkvolvbua og ellers i deres nettverk er en sak i det framtidige forvaltningsarbeidet. Altså impliserer den foreliggende byggesaken mer enn det som ligger i søknaden. Ut fra dette har vi behov for en del oppklaringer, se nedenfor. Hva er DNT-s fremtidige overnattingsbehov i Langsua?

o Vi ser at det er ønsket om at bygg endrer funksjon, og at den totale kapasiteten øker.

Det siste oversendte forslaget, alternativ 2, har 2 nye sengeplasser i hunderommet. Hunderommet med sine funksjoner, er ellers del av det uthuset som står der i dag og ikke et nytt tiltak. Dette tilsvarer en økning fra totalt 28 til 30 sengeplasser på hele anlegget.

o Hvilke planer har dere i et mer langsiktig perspektiv?

Planene for vårt rutenett og hytter i Langsua må også for vår del sees i sammenheng med den overordna forvaltningen av Langsua og de rammer som forvaltningsplanen gir oss. Området har i dag et velfungerende rutenett og funksjonelle hytter, og med foreslåtte tiltak på Storkvolvbua så mener vi behovene innenfor nasjonalparken er dekket gitt dagens bruksmønster og lovgivning i forhold til brann, gasslagring og offentlige pålegg.

o Er det aktuelt å sette et tak for senger?

▪ Både på Storkvolvbua og i nettverket i Langsua?▪ Som nevnt ovenfor så har området et velfungerende rutenett og funksjonelle hytter, og ut fra nåværende situasjon har vi ikke et mål om endringer med hensyn til sengekapasitet. Det er imidlertid samfunnsmessige endringer og lovpålagte endringer som i framtida vil kunne få betydning, og dette er utviklingstrekk som hverken DNT eller nasjonalparken har kontroll over. Tilsvarende utviklingstrekk vil påvirke også andre aktører innenfor

nasjonalparken.

Er det framlagte alt. 2 for Storkvolvbua en langsiktig løsning og således et tak på framtidig kapasitet?

▪ **Eller kan vi forvente en trinn-for-trinn utbygginger og kapasitetsøkning?**

▪ Alternativ 2 løser dagens utfordringer ved hytta. Det er redusert en del lagerkapasitet sammenliknet med alternativ 1, som i større grad tok høyde for lagerbehov sett i sammenheng med endringer i besøksmønstret. DNT Oslo og Omegn ønsker ikke en trinn- for trinn-utbygging og har ikke det som mål for denne utbyggingssøknaden. Ut fra framlagte alternativ 2 mener vi at dette skal løse lagerbehovet på Storkvolvbua. DNT Oslo og Omegn vil også understreke at økt lagerkapasitet vil bidra til å optimalisere transport og lagring av proviant, ved og gass. Eventuelle endringer i framtida vil som all vår aktivitet være i dialog med nasjonalparkforvaltningen.

▪ **Representerer 15 m2 tilbygg til hovedhytta (alt.2.) for hyttevakt også en mulig økning i antallet senger?**

Hyttevaktleiligheten vil ikke være tilgjengelig for gjestene. Dette er et avlåst rom som på andre selvbetjeningshytter i vårt rutenett. Dersom det er ønskelig så kan dette tydeliggjøres ved at bruken klausuleres for bruk kun for driftspersonell av hytta og hyttevakter.

Vi ønsker mer utfyllende opplysninger om den øvrige bygningsmassen, spesifikt hovedhytta og sikringshytta.

▪ **Hva er vedlikeholdsbehovet de neste to tiårene?**

▪ **Hva planlegges av utbedringer? Finnes det en vedlikeholdsplan?**

▪ Alle hyttene har egne tilsyn som melder inn vedlikeholdsbehov hvert år som grunnlag for årlige budsjetter. Vi har en egen investeringsplan for alle hyttene der de omsøkte tiltakene er innarbeidet. Det finnes ingen konkret vedlikeholdsplan for Storkvolvbua, men det er lite vedlikeholdsbehov på disse byggene. De neste tiårene vil det i hovedsak være overflatemessig vedlikehold som maling og småreparasjoner. Takene på begge hyttene er nylig skiftet og vinduene er stort sett i god stand. I et så langt perspektiv vil det sannsynligvis være behov for å gjøre diverse innvendige tiltak, grunnet mangeårig bruk og slitasje på anlegget.

Framtidige prioriterte ruter

o **Hvordan tenker DNT at ferdselen i terrenget skal gå i framtida?**

o **Hvilke ruter blir hovedtrafikkårer i framtida?**

▪ **Prioriterte ruter? I så fall vis disse på et kart.**▪ **Hvilke hensyn ønsker dere å ta ifht. sårbare områder og økologiske funksjoner.**

▪ Er det ruter som kan legges ned dvs. som ikke har noen reell funksjon? Er det ruter som med fordel kan flyttes ut fra DNT-s ståsted?

• Sommer?

• Vinter?

o Dagens DNT-ruter i Langsua knytter hyttene sammen på en fornuftig og hensiktsmessig måte, og disse rutene er fastlagt i forvaltningsplanen. Det er således ingen ruter som kan legges ned uten videre, ei heller noen som burde flyttes fra vårt ståsted. Dersom det er ønske fra Nasjonalparken om omlegginger av våre ruter ber vi om at dette tas opp som egen sak uavhengig av byggearbeidene på Storkvolvbua og dette er en naturlig del av revisjonen av forvaltningsplanen.

Vår konklusjon

En framtidig kapasitetsøkning frarådes. Ferdselsmønsteret (omfang og beliggenhet av stier og løyper mm.) må vurderes ved neste revisjon av forvaltningsplanen opp mot verneverdier og natur- og kulturkvaliteter.

DNT må også vise langsiktig ansvar for å ivareta disse viktige verneverdiene. Standarden for hyttene totalt sett i Langsua er klart gjennomgående og tilfredsstillende ved at alt. 2 godkjennes.

Arkivsaksnummer: 2022/5161-16

Saksbehandler: Morten Liebe

Dato: 19.06.2025

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Langsua nasjonalparkstyre	13/2025	25.06.2025

Endelig behandling av vilkår i byggesak - Storeskag 3 - Øystre Slidre

Innstilling fra forvalter

Søker gis tillatelse til å rive eksisterende hytte, og sette opp ny hytte på 70 m2 bebygd areal på samme sted. Tillatelsen er gitt i ht. verneforskriften for Haldorbu landskapsvernområde §3, 1.3t. Tillatelsen gjelder inntil 01.10.26.

Følgende vilkår gjelder:

- Plantegninger vist i denne saken skal følges, og bygget suppleres med stående ytterpanel på alle vegger, og taktekking enten i form med skifer eller shingel.
- Tre solcellepanel innarbeides i taket som i søknaden. Det skal velges panel som gir minst mulig refleksjon.
- Landskapet omkring bygget skal etter bygging tilbakeføres til opprinnelig form.
- Alt byggeavfall skal håndteres på miljøforsvarlig måte dvs. til godkjent kommunalt mottak.
- Miljøvennlige materialer og behandlingsmåter skal benyttes ved bygging og vedlikehold.
- Utvending farge skal tilpasses bygningsmiljøet i området og legges fram for oss i forkant.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter og prosess i saken

- Opprinnelig søknad av 10.05.22 v. G. Thue handlaft as
- Henvendelse 20.06.22 til bygningsvernrådsgiver på Valdresmusea ut fra søknaden.
- Svar med vurdering fra bygningsvernrådsgiver på Valdresmusea 24.10.22.
- Brev til søker av 28.10.22 inneholdende vurderingen fra bygningsvernrådsgiver på Valdresmusea.

- Tilleggsopplysninger (ny plan) fra søker av 07.03.23.
- Ny forespørsel 13.03.23 til bygningsvernrådsgiver på Valdresmusea vedr. ny plan.
- Ny vurdering fra bygningsvernrådsgiver på Valdresmusea 13.03.23.
- Kontakt med Øystre Slidre kommune primo april 2023 for felles vurdering, og planlegging av møte med dem ultimo april. Møte med Øystre Slidre kommune 25.05.23.
- Telefonisk kontakt med søker 23.05 og 26.05.23.
- Brev til søker av 30.05.23
- Behandling i nasjonalparkstyret 12.06.23
- Brev fra Innlandet fylkeskommune av 30.06.23
- Brev fra Øystre Slidre kommune av 21.02.24
- Brev fra Øystre Slidre kommune av 20.03.25
- Brev til søker av 18.04.25
- Brev fra G.Thue Håndlaft as 07.05.25
- Brev fra Øystre Slidre kommune av 20.05.25

Saksopplysninger

Ramme for dagens behandling

Nasjonalparkstyret har gjort et foreløpig vedtak 13.06.23. Endelig vedtak i saken er satt i påvente av tilbakemelding fra søker om oppfølging av de konkrete vilkårene til utvendig utforming i nevnte vedtak.

Kommunen retter i sitt brev av 20.05 då. en anmodning om endre vilkåret om taktekking ut fra nasjonalparkstyrets foreløpige vedtak 13.06.23. G.Thue håndlaft tar opp også opp spørsmålet utvendig stående panel eller ikke. De vil ikke ha panel. Det er dette som nå skal realitetsbehandles.

Det endelige vedtaket i styret kan så evt. påklages av søker. Altså behandles G.Thues brev ikke som en klage her og nå.

Jeg viser til lista over dokumenter i saken ovenfor. Nedenfor er det gjengitt det som etter min mening er sentralt i saken slik den nå står.

Nasjonalparkstyret gjorde i møte 12.06.23 følgende vedtak:

Søker gis tillatelse til å rive eksisterende hytte som er i svært dårlig forfatning, og sette opp ny hytte på 70 m2 bebygd areal på samme sted. Tillatelsen er gitt som en rammetillatelse i hht. verneforskriften for Haldorbu landskapsvernområde §3, 1.3t. Tillatelsen gjelder inntil 01.10.25.

Søker skal dokumentere at følgende vilkår satt til denne tillatelsen følges før endelig tillatelse gis:

- *Plantegninger vist i denne saken skal følges, og bygget suppleres med stående ytterpanel på alle vegger og taktekking enten i form med plater eller skifer.*
- *Tre solcellepanel innarbeides i taket som i søknaden. Det skal velges panel som gir minst mulig refleksjon.*

- Landskapet omkring bygget skal etter bygging tilbakeføres til opprinnelig form.
 - Alt byggeavfall skal håndteres på miljøforsvarlig måte dvs. til godkjent kommunalt mottak.
 - Miljøvennlige materialer og behandlingsmåter skal benyttes ved bygging og vedlikehold.
 - Utvending farge skal tilpasses bygningsmiljøet i området og legges fram for oss i forkant.
- Dersom søker ønsker en helt annen løsning, må saken behandles på nytt av oss.

Nasjonalparkstyret har ikke mottatt tilbakemelding på oppfylling av vilkårene i vedtaket av 12.06.23 før de nylig mottatte brevene referert rett nedenfor fra G.Thue håndlafting og sagbruk og Øystre Slidre kommune.

Øystre Slidre kommune gjorde vedtak i saken 21.02.24, og orienterte oss om det rett i etterkant. Kommunens tillatelse til riving og bygging er gitt med noen vilkår bla. pkt. 1 :

- Løyvet er ikkje gyldig før endeleg vedtak i Langsua Nasjonalparkstyre

G.Thue håndlaft skriver i brev av 07.05.25 (udrag):

- Meget langdryg saksbehandling i hele prosessen og tilsynelatende ingen formelle krav til saksbehandlingstid. Mener at kommunens vedtak av 21.04.24 skulle vært behandlet i nasjonalparkstyret.
- Klage på torvtak og innkledning. Viser til kommunens regler for byggeskikk og at nasjonalparkstyret ikke har kommet med innsigelse til disse da de var på høring etter at verneforskriften ble vedtatt. Et laftebygg trenger et tungt tak for å sette seg og være tett. Dette oppnås ikke med skifter og plater.

Vi har reist spørsmål til G.Thue håndlafting og sagbruk om de formelt representerer søker i mail av 10.06.då. G. Thue har pr. dato ikke svart.

Øystre Slidre kommune skriver i brev av 20.05.25 - oppsummeringen:

Det er uheldig for tiltakshavar at Langsua Nasjonalparkstyre kan opprettholde vilkår i eit vedtak, når tilbakemelding kjem over eit år etter oversendt vedtak frå Øystre Slidre kommune.

På bakgrunn av lang handsamingstid, kommunens vurderingar og planføresegner knytt til lokal tilpassing, samt tekniske utfordringar knytt til lafta bygg og type tak, ber vi Langsua Nasjonalparkstyre revurdere vilkår om taktekke i form av skifer/plater, gjeve i vedtak 12.06.2023.

De bemerker følgende (utdrag):

Årsaka til at det vart godkjent torvtak, er at laftekassa treng ei viss tyngde. Eit skifertak ville ikkje gi nok tyngde, og kommunen valde difor å godkjenne torvtak, som også er i tråd med føringane i arealdelen til kommuneplanen.

Langsua Nasjonalparkstyre sette krav om taktekking i form av enten skifer eller plater. Her er det også viktig å understreke at bølgeblikkplater etter kommunens planføresegner er forbode, med mindre det er på uthus.

I Langsua Nasjonalparks verneforskrift og forvaltningsplan er det ingen spesifikke krav anna enn at det skal tilpassast lokal byggeskikk og tilpassast landskapet (verneforskriftas § 3 pkt. 1.2 og 1.3). Derimot set kommuneplanens arealdel faktiske krav til bygg for at dei vert tilpassa lokal byggeskikk og landskapet (jf. føresegn pkt. 13.1.1). Nettopp grunna at det var usemje mellom kommunen og Langsua nasjonalparkstyre kring type tak, vart det sett som vilkår i løyvet frå kommunen at det ikkjevar gyldig utan endeleg vedtak frå Langsua nasjonalparkstyre.

Verneforskrift - Forvaltningsplan

Verneforskriften for Haldorbu landskapsvernområde sier bla. i formålet:

Ta vare på og oppretthalde eit eigenarta, ope og vakkert natur- og kulturlandskap der stølslandskapet med beitebruk, stølsbygningar og stølsvollar, og kulturminne utgjør ein vesentleg del av landskapet sin eigenart.

Forvaltningsplanen for verneområdene i Langsua (2020 fastsetter følgende for hytter og andre bygninger:

- Ombygging, utvidelse og nybygg skal kun skje i begrenset omfang, og i samsvar med lokal byggeskikk og tilpasset landskapet.
- Bevaringsverdige bygninger og bygningsmiljø skal bevares så langt det lar seg gjøre.
- All byggevirksomhet i bevaringsverdige bygningsmiljø skal underordne seg bygningsmiljøets egenart. Dvs. at man opprettholder den tradisjonelle byggemåten, og bruker samme skala og volumer, samt samme type materiler, konstruksjoner, teknikker og farger, inkludert vinduer og listverk

Kulturminnemyndighetens vurdering - Storeskag som kulturminneområde

Oppland fylkeskommune gjorde i 2015 etter oppdrag fra nasjonalparkstyret en oppsummering, gruppering og kartfesting av verdifulle kulturmiljø i Langsua. Området Skredalsfjella – Skaget – Langsuene – Megrunnskampen er ett av 8 prioriterte områder. For Storeskag står det:

Stølslaget Storeskag er godt bevart, med bygninger, tunform og kulturlandskap. Dette seterområdet fikk høyeste score i så måte blant seterområdene i Langsua.

Innlandet fylkeskommune har i brev av 30.06.23 uttalt følgende ut fra nasjonalparkstyrets foreløpige vedtak:

Innlandet fylkeskommune vil ikke motsette seg tiltaket så lenge vilkårene som er satt i vedtaket blir fulgt opp. Dette er gode vilkår for å opprettholde kulturminneverdiene i landskapet.

Vurdering

Forvalternes forarbeid til vedtak av 12.06.23

Lokaliteten er bla. befart av forvalterne sammen med søker i forkant av behandlingen i Nasjonalparkstyret 12.06.23. Bygningsvernrådgiver på Valdresmuseet ble konsultert i den forbindelse og gav skriftelige råd, jfr. listen ovenfor.

I vår saksframstilling til styrets møte 12.06.23 la vi vekt på følgende:

I denne konkrete saken mener vi det er nødvendig å endre foreliggende plan med følgende:

- Det fremmes et annet forslag til takteking enn torv dvs. til skifer eller plater.
- Hele bygget paneles utvendig med stående panel

Vi støttet oss på på entydige anbefalinger gjort av bygningsvernrådgiveren i Valdresmuseet og videre i prosessen til uttalelsen fra fylkeskommunen som kulturvernmyndighet.

Saksbehandlingstid

Både kommunen og G.Thue Håndlaft as retter kritikk om det de mener er lang saksbehandling. Forvalter viser til at søker ikke har respondert på styrets foreløpige vedtak. Vi kan ikke klandres for at søker ikke følger opp. Ut over det viser jeg til at det har vært omfattende, og etter mitt syn grundig kontakt både søker, byggfirma og kommunen.

Generelt om vilkårsetting i byggesaker

Nasjonalparkstyret kan sette helt konkrete og detaljerte vilkår til utvendige bygningelementer. Dette omfatter utforming, utvendig materialvalg og fargesetting. Vilkår om innvendig utforming ol kan ikke settes. Det er således ingen tvil om myndighetsområdet basert på verneforskriften.

Taktekking

Merknadene fra G.Thue håndlaft og anmodningen fra kommunen er at det skal legges torvtak. Kommunenplanens arealdel setter forbod mot bruk av bølgeblikk. Men ett unntak finnes det ikke torvtak verken på Storeskag eller nabosetra Vesleskag (utenfor verneområdet). I tillegg viser jeg til at for den nye DNT-hytta på Storeskag vedtok nasjonalparkstyret shingel.

Vi har konsultert ekspertise vedr. spørsmålet om nødvendigheten av torvtak for at bygget skal sette seg. Vi erfarer torv at ikke er nødvendig for at bygget skal sette seg. Lafta bygg med skifer er fullt ut funksjonelle, og brukes i dag som boliger mange steder.

Et torvtak vil klart bryte med det tradisjonelle taktekkingsmaterialet i seterområdene i området og i tilgrensende seterområder. Et torvtak vil dermed stå i kontrast til omkringliggende bygg, jfr. verneforskriften og forvaltningsplanen. Altså sitter vi igjen med to alternativer, enten skifer/shingel eller torv. Basert på dette mener vi at søker kan velge mellom skifer og shingel.

Kledning utvendig

G.Thue håndlaft klager på vilkåret om bruk av stående panel. Dette forholdet kommenterer ikke kommunen, og det er heller ikke omtalt i kommuneplanens arealdel. De tillater lafta bygg formulert som «Håndlafta bygg inntil 6`` tømmer og i enkel stil kan tillatast» i denne sonen i kommuneplanen.

Tradisjonelt er lafta bygg i fjellet kledd inn. Mange av bygningene der har vært gjenbrukt, og kledd inn pga. hard vind og snødriv. Forvalterne mener at vilkåret om stående panel må beholdes ut fra at dette er det helt dominerende utvendige elementet på Storeskag, jfr. verneforskriften og forvaltningsplanen. Vi viser videre til presedensvirkningen for andre valg omtalt nedenfor.

Presedens

I brev av 02.03.15 fra Klima- og miljødepartementet står det bla. om vurdering av presedensvirkning (sitat):

Vurderingen av presedensvirkninger knytter seg for det første til sannsynligheten for at lignende tiltak vil fremmes i fremtiden. Dette avhenger primært av antall saker hvor likebehandling tilsier at dispensasjon vil måtte gis. Sannsynligheten varierer på en skala fra lite sannsynlig til svært sannsynlig. For det andre knytter vurderingen seg til konsekvensene for verneområdet av at de lignende sakene får samme utfall. Disse konsekvensene varierer på en skala fra lite alvorlige til svært alvorlige.

Verneforskriftens formål her sier bla.:

Ta vare på og oppretthalde eit eigenarta, ope og vakkert natur- og kulturlandskap der stølslandskapet med beitebruk, stølsbygningar og stølsvollar, og kulturminne utgjør ein vesentleg del av landskapet sin eigenart.

Ut fra Storeskags eldre og godt bevarte bygningsmasse og verdi som kulturlandskap med hele bygningsmiljøet, tidligere bruk og spesielle kulturminneverdier, vil det å gi tillatelse til nye fremmede bygningselementer utvendig medføre at verneforskriftens formål ikke følges opp.

I den sammenhengen vil saken skape presedens for tilsvarende tiltak i dette verneområdet. Det er da sannsynlig at tillatelse må gis til andre søkere også for samme typen tiltak. Det samme gjelder for tilsvarende andre verneområder i Langsua spesifikt for verdifulle seterområder. Tillatelser kan også skape presedensvirkning for verneområder utenfor Langsua sett ut fra et totalt forvaltningsaspekt i seterområder.

Konklusjon

Vi anbefaler at styret gjør et endelig vedtak som det foreløpige vedtaket med følgende endring:

- Plantegninger vist i denne saken skal følges, og bygget suppleres med stående ytterpanel på alle vegger og taktekking enten i form med skifer eller shingel.

ST 14/2025 Delegerte vedtak

15/2025 Delegert sak - Hersjømyrin NR - Dispensasjon - Bruk av løs på drevet halsende hund - Skadefelling store rovdyr - Sør-Fron og Nord-Fron kommuner 2025/6285

16/2025 Delegert sak - avslag - Kjølaåne NR - bruk av laus hund under skadefellingsforsøk - Øystre Slidre skadefellingslag 2025/5359

17/2025 Melding om vedtak - Dokkfaret LVO - riving av utedo - oppføring av tilbygg til aggregathus - nytt teknisk hus over renseanlegg - Liomseter turisthytte - 33/30 - DNT Oslo og Omegn 2025/5025

18/2025 Delegert vedtak - dispensasjon - Haldorbu LVO - barmark - transport av personell og utstyr i forbindelse med skadefellingsforsøk - fellingslaget for store rovdyr i Øystre Slidre 2025/5910

19/2025 Delegert vedtak - dispensasjon - Langsua NP - Storlægeret LVO - Dokkfaret LVO - Espedalen LVO - Røssjøen NR - Skardberga NR - Oppsjømyra NR - helikopter - geofysiske målinger - Norges geologiske undersøkelse NGU 2025/3604

20/2025 Delegert vedtak - dispensasjon - Espedalen LVO - motorbåt - kultiveringsarbeid - Øvre og Nedre Revsjøen - Gausdal Jeger og Fiskerforening 2025/2321

21/2025 Delegert sak - dispensasjon - Langsua NP - Dokkfaret LVO - Espedalen LVO - snødekt mark - barmark - drone - utøvelse av beitebruk - Gausdal fellesdrift - Dock beitelag - Bødal-Olstad vest beitelag - Svatsum-Espedal beitelag 2025/3071

22/2025 Delegert vedtak - dispensasjon - Espedalen LVO - snødekt mark - barmark - jordbruksdrift - Bødalsnysætra - Ole Erik Aulstad - Jon Bratland - Jørgen Johansen - Arne Engeland 2025/2628

23/2025 Delegert vedtak - dispensasjon - Langsua NP - Espedalen LVO - Haldorbu LVO - helikopter - transport til hytter - Haldorbu - Storkvolvbu - DNT Oslo og Omegn 2025/4305

24/2025 Delegert vedtak - dispensasjon - Langsua NP - snødekt mark - transport av materialer til sommerbru på Skagsflye - DNT Oslo og Omegn 2025/4285

25/2025 Delegert vedtak - dispensasjon - Langsua NP - uttak av små mengder plantemateriale - arealrepresentativ naturovervåking ANO - Norsk institutt for naturforskning NINA 2025/2821

26/2025 Delegert vedtak - dispensasjon - Langsua NP - Espedalen LVO - arrangere jaktprøve for ståande fuglehundar - Agnsjøene - Breistulen - Kviknehøgda - Hedmark og Oppland Fuglehundklubb 2025/2896

ST 15/2025 Referatsaker, se vedlagte oversikt over orienteringssaker

ST 16/2025 Faglig innslag

ST 17/2025 Eventuelt ?